

**АНАЛІЗ РИНКУ ПРАЦІ для освітньо-професійної програми
«МЕНЕДЖМЕНТ І БІЗНЕС АДМІНІСТРУВАННЯ»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 073 «Менеджмент» у 2023-2024 роках**

Період дослідження: 2023-2024 рр., станом на 01.01.2024 р.

З метою визначення актуальних вимог до професійних компетенцій фахівців у галузі «Менеджмент і бізнес адміністрування» та відповідності їм програмних результатів навчання, передбачених освітньою програмою, в ході підготовки до акредитації за спеціальністю було проведено аналіз стану ринку праці.

У сучасних умовах господарювання ринок відзначається високою конкуренцією, складністю адаптації до змін, які відбуваються в країні через політичну і економічну нестабільність, діджиталізацію та посилення процесів глобалізації. Це зумовлює значний попит на професіоналів у сфері бізнес-адміністрування та менеджменту, здатних забезпечити адаптивність компаній до нових викликів, ефективно управляти бізнес-процесами та забезпечувати стабільний розвиток підприємств в умовах невизначеності. В зв'язку з намаганням бізнесів пристосуватися до нових реалій та вимог на ринку праці України затребуваними є менеджери з комерційної діяльності, бізнес-аналітики, фахівці з управління проектами, менеджери з розвитку бізнесу, HR-менеджери, а також спеціалісти з оптимізації та автоматизації бізнес-процесів. Спостерігається зростання попиту щодо навичок стратегічного управління, лідерства, гнучкості та адаптивності, а також здатності працювати з великими обсягами даних та використовувати сучасні ІТ-рішення для оптимізації процесів.

Протягом останніх 4 років на ринку праці України відбулися суттєві зміни. Зокрема, у відповідь на глобальні економічні виклики та потреби бізнесу під час війни попит на певні категорії управлінського персоналу істотно зріс. Зокрема, значно збільшилась кількість вакансій для менеджерів із комерційної діяльності, менеджерів у сфері стратегічного управління та аналітики. Попит на фахівців у галузі управління персоналом, управлінців, що працюють з великими даними та впроваджують інноваційні стратегії, також зростає. Причинами цього стали поступове відновлення економіки, технологічні зміни, цифрова трансформація, а також необхідність адаптуватися до нових умов ведення бізнесу в умовах війни.

Джерело	Загальна кількість вакансій у сфері менеджменту	Найбільш затребувана категорія вакансій у менеджменті (кількість)
Robota.ua	~58 000	Менеджери з комерційної діяльності ~24000
Work.ua	~16 000	Менеджери з продукту та проєктного менеджменту ~16000
Doou.ua	~800	HR менеджмент і рекрутинг ~7000
		Бізнес розвиток та стратегія ~2000
		Бізнес-аналітика ~ 1000

Основні вимоги до кандидатів включають:

- ✓ навички управління командою, командної роботи, комунікації та лідерства (ПРН 03, ПРН 09, ПРН 10, ПРН 13, ПРН 11);
- ✓ здатність до аналізу даних та прогнозування тенденцій для підтримки управлінських рішень (ПРН 06, ПРН 19);
- ✓ вміння працювати з інструментами стратегічного планування та розробляти бізнес-плани (ПРН 18, ПРН 20);
- ✓ знання в галузі комерційної діяльності та маркетингу (ПРН 05, ПРН 11, ПРН 19)
- ✓ обізнаність у сучасних концепціях управління змінами, необхідність забезпечення гнучкості та адаптивності (ПРН 14).

Зміна парадигми економічної діяльності підприємств вимагає орієнтації на інноваційні підходи до управління бізнесом, що пов'язано з ПРН 19 — «Демонструвати навички бізнес-аналітики, прогнозування тенденцій розвитку та обґрунтування ефективних управлінських рішень, планування і забезпечення конкурентоспроможності підприємств». Це відображає актуальні потреби в підготовці спеціалістів, які здатні адаптувати управлінські процеси до умов нестабільного ринку, використовувати інструменти бізнес-аналітики та впроваджувати інноваційні бізнес-моделі.

У професійній сфері менеджменту та бізнес-адміністрування сьогодні наголошується на необхідності фахівців, обізнаних не тільки з управлінськими методиками, але й з інструментами стратегування, бізнес-адміністрування та забезпечення якості менеджменту, що відповідає ПРН 20 — «Вміти застосовувати інструментарій стратегування та бізнес-адміністрування, формувати систему менеджменту якості, реалізувати підходи до ефективного управління ресурсним забезпеченням». Особлива увага приділяється

навичкам роботи з інноваційно-орієнтованими бізнес-ідеями та стартап-проєктами, де використання ризик-менеджменту є ключовим фактором успіху, що відповідає ПРН 18 — «Демонструвати здатність розробляти бізнес-плани, інноваційно-орієнтовані бізнес-ідеї, стартап проєкти з використанням інструментарію управління ризиками».

Згідно з прогнозами Світового економічного форуму, серед важливих компетенцій для фахівців у сфері бізнесу й управління в найближчі 5 років є аналітичне і стратегічне мислення, креативність і інноваційність, здатність до активного навчання, адаптивність та гнучкість, а також лідерство і соціальний вплив. Ці вимоги корелюють з програмними результатами навчання освітньо-професійної програми «Менеджмент і бізнес-адміністрування», такими як:

✓ ПРН 03: Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.

✓ ПРН 06 Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

✓ ПРН 09 Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.

✓ ПРН 14: Ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації.

✓ ПРН 16: Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

✓ ПРН 18 Демонструвати здатність розробляти бізнес-плани, інноваційно орієнтовані бізнес-ідеї, стартап проєкти з використанням інструментарію управління ризиками.

✓ ПРН 19 Демонструвати навички бізнес-аналітики, прогнозування тенденцій розвитку та обґрунтування ефективних управлінських рішень, планування і забезпечення конкурентоспроможності підприємств.

✓ ПРН 20 Вміти застосовувати інструментарій стратегування та бізнес-адміністрування, формувати систему менеджменту якості, реалізувати підходи до ефективного управління ресурсним забезпеченням.

Таким чином, аналіз ринку праці свідчить про зростаючу потребу у фахівцях, які володіють аналітичними, організаційними та управлінськими навичками, що є важливими для розвитку сучасних підприємств. Мета освітньо-професійної програми «Менеджмент і бізнес адміністрування», яка спрямована на підготовку висококваліфікованих фахівців для забезпечення конкурентоспроможного розвитку підприємств, є релевантною, а програмні результати навчання - актуальними для ринку праці.